

نشانه های انواع برونشیت و راه های درمان آنها



تهیه کننده: زهرا حسینی

کارشناس پرستاری

بیمارستان حضرت رسول(ص) جواهرود

نشانه های انواع برونشیت و راه های درمان آنها

از علل تا روش های درمان برونشیت

برونشیت به التهاب نایژه ها در شش گفته می شود. این عارضه در اثر تورم نای و یا نایژک ها بروز می کند و به علت عفونت توسط باکتری ها و ویروس ها و یا در اثر تحریکاتی مانند هوای آلوده و سیگار کشیدن ایجاد می شود.

انواع برونشیت

برونشیت حاد

برونشیت حاد عبارت است از التهاب راههای هوایی (نای ، نایژه ها ، برونشیول ها) ریه . برونشیت حاد شروعی ناگهانی دارد و برای مدت کوتاهی باقی می ماند.

عوامل ابتلا به برونشیت حاد

معمولاً عواملی مانند ویروسها ، باکتریها ، قارچها ، مواد شیمیایی (مانند استنشاق آمونیاک) و سایر علل می توانند باعث برونشیت حاد شوند. بسیاری اوقات برونشیت تنها نیست بلکه با التهاب سایر بخش های برونشیت مانند عفونت ریوی (پنومونی)، التهاب نایژک ها (برونشیولیت) و دیگر موارد همراه است.

علائم بروز برونشیت حاد

برونشیت حاد معمولاً با علائمی شبیه به سرماخوردگی آغاز می شود، مثل آبریزش بینی، عطسه کردن و سرفه های خشک. اما، این سرفه ها خیلی زود عمیق تر و دردناک تر می شود. سرفه، خلطی سبز-زرد رنگ ایجاد می کند که حاوی خون، بزاق، سلول های مرده و سایر مواد می باشد. تب تا ۱۰۲ درجه فارنهایت در این بیماری کاملاً طبیعی است. سرفه ها همچنین می تواند با خس خس هم همراه شود.

در موارد ساده تر از برونشیت حاد، بیشتر علائم در سه تا پنج روز ناپدید می شوند. سرفه ها باقی مانده و ممکن است تا چند هفته ادامه پیدا کند. برونشیت حاد معمولاً با یک عفونت و بیماری باکتریایی همراه می شود که علائم خاص خود از قبیل تب، و احساس بیماری را دارد. عفونت باکتریایی را می توان با آنتی بیوتیک درمان کرد. اما معمولاً در برابر عفونت های ویروسی اصلی موثر نیستند.



درمان برونشیت حاد و مزمن

برونشیت مزمن

برونشیت مزمن به حالتی اطلاق می شود که در آن فرد بمدت حداقل ۳ ماه از سال و در طول مدتی بیش از ۲ سال متوالی سرفه خلط دار داشته باشد که نتوان آنرا به علل دیگری نسبت داد. برونشیت مزمن و آمفیژم به عنوان دو علت بیماری انسداد مزمن راههای هوایی هستند و معمولاً باهم بحث می شوند. و با کاهش حداکثر حجم هوای بازدمی در طی بازدم پرقدرت مشخص می شوند. برونشیت مزمن عمدتاً با مصرف سیگار و یا سایر آلوده کننده های هوای تنفسی ارتباط دارد.

علل بروز برونشیت مزمن

سیگار شایعترین علت بروز برونشیت مزمن می باشد . کشیدن سیگار شایعترین علت ایجاد برونشیت مزمن است . هر چند نایزکهای افراد مبتلا به برونشیت مزمن می توانند در ابتدا توسط عفونتهای ویروسی و باکتریایی نیز مورد آسیب قرار گیرند .

عوامل ایجاد برونشیت مزمن

آلودگی هوا: مجاری تنفسی در ابتدا توسط باکتریها یا ویروسها تحریک می شوند . علل تحریک کننده دیگر گرد و غبار و آلودگی هوا می باشند .

شغل : افرادی که در محل های کار خود در تماس با گرد و غبار و بخارهای صنعتی هستند، نظیر معدنچیان ذغال سنگ، کارگران کارخانه های ذوب فلزات نیز در معرض خطر ابتلا به این بیماری هستند .

سیگار و دخانیات: در مطالعه ای که اخیراً صورت گرفته است مشخص شده که بخشی از افراد مبتلا به بیماری مزمن انسدادی ریه، که حدود ۱۹/۲ درصد بودند بدلیل شرایط کاری و ۳۱ درصد در غیاب تماس با سیگار به این بیماری مبتلا شده اند .

آلودگی هوا زمانیکه غلظت دی اکسید گوگرد و سایر آلاینده ها در اتمسفر افزایش می یابد، منجر به تشدید علائم برونشیت مزمن می شود. این علائم زمانیکه فرد سیگاری نیز باشد بسیار بیشتر خواهد بود .

علائم و نشانه های برونشیت مزمن

اولین نشانه برونشیت مزمن، سرفه خفیف است که سرفه سیگاری ها نامیده میشود. این سرفه می تواند کمی خلط هم ایجاد کند. خس کردن و **تنگی نفس** نیز میتواند همراه با این سرفه ایجاد شود.

با پیشرفت بیماری، تنفس دشوارتر می شود. بیمار احساس می کند که باید فعالیت خود را کمتر کند. بدن دیگر نمی تواند اکسیژن کافی را بگیرد در نتیجه تغییراتی در ساخت خون پدید می آید .

در برخی موارد این بیماری می تواند به ذات الریه منجر شود .

روش تشخیص برونشیت

برای تشخیص برونشیت، پزشک ابتدا تاریخچه سلامتی فرد و علائم وی را بررسی میکند. سپس با گوشی طبی به سینه بیمار گوش می دهد. برخی صداهای خاص نشان دهنده باریک شدن راه هواست. این صداهای شامل صدای خس و ترق ترق می شود .

آزمایش کشت خلط انجام می شود، به ویژه در مواقعی که رنگ خلط سبز شده باشد و خون در آن دیده شود. کشت به پزشک امکان می دهد که تعیین کند چه باکتری در خلط بیمار موجود است. سپس می تواند تصمیم بگیرد که برای کشتن این باکتری ها چه دارویی باید تجویز شود .

اولین قدم برای انجام کشت خلط این است که اجازه بدهید بیمار با سرفه کمی خلط تولید کند. آنگاه نمونه گرفته شده و ۲ تا ۳ روز در یک محیط گرم قرار داده می شود. تحت این شرایط باکتری به سرعت رشد می کند و تشخیص آن ساده می شود. خلط را میتوان از طریق برونکوسکپی هم به دست آورد. در این فرایند، ابتدا داروی **بیهوشی** به بیمار داده می شود. این مرحله با استفاده از دستگاه تنفس سنج انجام می گیرد. این آزمایش بسیار ساده، سریع و بدون درد است و معمولاً در مطب پزشک انجام می شود. اگر عملکرد ریه کمتر از ۸۰ درصد باشد میتواند نشانه ابتلا به برونشیت یا یک بیماری ریوی دیگر باشد .

بسیاری از بیماری های ریوی علائم مشابهی دارند. برای

تشخیص صحیح بیماری پزشک باید آزمایشات دیگر

مثل **رادیولوژی** سینه، ثبت ضربان قلب و یا **آزمایش خون** از بیمار بگیرد .

عوامل افزایش دهنده خطر برونشیت

سیگار کشیدن (بزرگترین عامل خطر)

هرگونه بیماری ریوی که باعث کاهش مقاومت شده باشد .

سابقه خانوادگی بیماری سل یا سایر بیماری های دستگاه

تنفسی

قرار گرفتن در معرض آلودگی هوا

تغذیه نامناسب

چاقی

زندگی در خانوار یا محله شلوغ

پیشگیری

سیگار نکشید. سیگار کشیدن مهمترین عامل خطری است

که می توان از آن اجتناب کرد .

از قرار گرفتن در معرض دودها یا بخارات تحریک کننده در

محیط خودداری کنید .

درمان برونشیت با آنتی بیوتیک و داروهای غیرگیاهی

استفاده از داروهای گشاد کننده برونش، فیزیوتراپی قفسه

سینه و تخلیه وضعیتی و استفاده از آنتی بیوتیک اساس

درمان است. در صورت عدم موفقیت درمان های فوق، می

توان از کورتیکواستروئیدها استفاده کرد. بیمار باید مصرف

دخانیات را قطع کند . زیرا دخانیات باعث تنگی برونش ها،

فلج فعالیت مژکهای تنفسی و غیرفعال شدن سورفاکتانت

می گردد .